

Oświadczenie AKOP

Koalicja zwraca uwagę na fakt, że wszelkie prawo, a szczególnie projekt ustawy antykorupcyjnej, powinno powstawać zgodnie z zasadami dobrej legislacji i przy szerokiej konsultacji społecznej.

Od ponad roku Pełnomocnik Rządu ds. Opracowania Programu Zapobiegania Nieprawidłowościom w Instytucjach Publicznych pracuje nad ustawą antykorupcyjną. Prace nad pierwszą wersją projektu z 24 lutego 2009 roku zostały zawieszono 12 maja 2009 roku.

W dniu 26 lutego 2010 roku na stronie Kancelarii Prezesa Rady Ministrów został umieszczony 124-stronnicowy Projekt założeń do projektu ustawy - prawo antykorupcyjne. Lektura tekstu skłania do wniosku, że nie są to założenia do ustawy, od których oczekuje się przedstawienia problemu i alternatywnych sposobów jego rozwiązania. Upubliczniony dokument to nieco zmodyfikowany projekt ustawy przedstawionej w 2009 roku.

Projekt został przekazany do konsultacji przedstawicielom rządu, wielu instytucjom i agendom publicznym oraz - jak napisano w dokumencie - dwóm organizacjom pozarządowym: polskiemu oddziałowi Transparency International i Fundacji im. Stefana Batorego. Antykorupcyjna Koalicja Organizacji Pozarządowych wyraża zdziwienie, że zaplanowano konsultacje tylko z dwoma organizacjami pozarządowymi. W Polsce funkcjonuje więcej organizacji, prowadzących działania na rzecz przejrzystości życia publicznego i one też powinny zostać włączone do tego procesu.

Fundacja im. Stefana Batorego otrzymała 26 lutego br. drogą mailową z Sekretariatu Pełnomocnika powiadomienie, że na stronach Kancelarii Prezesa Rady Ministrów znajduje się Projekt założeń do projektu ustawy prawo antykorupcyjne. Nie wspomniano, że oczekuje się od Fundacji ustosunkowania do założeń do ustawy oraz nie podano terminu przekazania uwag. Dopiero lektura Projektu pozwoliła znaleźć na ostatniej stronie informację, że został on przekazany do konsultacji min. Fundacji im. Stefana Batorego.

Z listów przewodnich do instytucji publicznych wynika, że instytucje zaproszone do konsultacji tak dużego dokumentu otrzymały 6 dni roboczych na odpowiedź. Zgodnie z zapisem w Regulaminie

pracy Rady Ministrów (par. 13) termin konsultacji nie powinien być dłuższy niż 30 dni, a wyznaczenie dla dokumentu rządowego terminu krótszego niż 7 dni, a dla ustawy krótszego niż 14 dni, wymaga szczególnego uzasadnienia, którego w tym wypadku nie podano.

Antykorupcyjna Koalicja Organizacji Pozarządowych postanowiła odnieść się do kilku z jej perspektywy zasadniczych problemów dotyczących zapisów zawartych w Projekcie założeń do Projektu ustawy prawo antykorupcyjne.

Koalicja popiera propozycje:

- a) ujednoczenia wzorów oświadczeń majątkowych (cz. I, pkt. 3.2, Wprowadzenie);
- b) składania informacji o zatrudnieniu członków rodziny, którzy są funkcjonariuszami publicznymi, zobligowanymi także do składania oświadczenia majątkowego (cz II, pkt. 2 Uzasadnienie);
- c) ograniczenia możliwości zasiadania funkcjonariuszy publicznych w „zarządzie, radzie nadzorczej, komisji rewizyjnej... po wyznaczeniu go przez odpowiedni organ” tylko jednej spółki (cz. I, pkt. 3.2, Wprowadzenie).

Koalicja zgłasza zastrzeżenia do:

- a) propozycji objęcia ustawą zbyt szerokiego kręgu osób. Uznanie, że ustawie mają podlegać np. członkowie korpusu służby cywilnej zatrudnieni na stanowisku referenta, inspektora, młodszego księgowego, analityka, czy też wszyscy pracownicy Rządowego Centrum Legislacji jest chyba nadmiernym wymaganiami. Są to niskie stanowiska w hierarchii urzędniczej, na których nie podejmuje się samodzielnych decyzji, a co za tym idzie są one w zdecydowanie mniejszym stopniu narażone na korupcję.
- b) propozycji, aby „funkcjonariusze publiczni”, tzn. wszystkie osoby wymienione enumeratywnie w cz. II pkt 1.2.1., podlegali zakazowi prowadzenia „działalności gospodarczej na własny rachunek lub wspólnie z innymi osobami, a także [zarządzania] taką działalnością lub [bycia] przedstawicielami lub pełnomocnikami w prowadzeniu takiej działalności; nie dotyczy to działalności wytwórczej w rolnictwie w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej, w formie i zakresie gospodarstwa rodzinnego” . Uważamy, że propozycja ta jest za daleko idąca. Tego rodzaju zakazy z pewnością można uznać za uzasadnione wobec kadry zarządzającej w administracji publicznej. Jednak gdy obejmują one posłów, senatorów czy radnych, stwierdzić należy, że jest to już ograniczenie wolności pracy i działalności gospodarczej w stopniu nieproporcjonalnym do celu regulacji, jakim jest zapobieganie zjawiskom korupcyjnym. Podobnie należy ocenić zakaz podejmowania działalności biznesowej przez szeregowych pracowników samorządowych czy administracji rządowej, niezależnie od tego, czy taka działalność poboczna pracownika rzeczywiście stwarza konflikt interesu publicznego z prywatnym, czy też inne zagrożenie korupcyjne. Dla uniknięcia konfliktu interesów postulujemy jak

najszersze ujawnianie takich sytuacji, a nie mnożenie zakazów.

c) przewidzianych konsekwencji zawodowych naruszenia zakazów korupcyjnych (cz. II pkt 5.7.). Nasze wątpliwości budzi fakt, iż projektodawca w odniesieniu do różnych grup funkcjonariuszy publicznych przewiduje konsekwencje o różnym stopniu represywności (odpowiedzialność dyscyplinarna, fakultatywne rozwiązanie umowy o pracę, obligatoryjne odwołanie lub dyscyplinarne rozwiązanie umowy o pracę, wygaśnięcie mandatu z mocy prawa), przy czym nie wyjaśniają, według jakiego klucza to zróżnicowanie następuje.

Mimo deklarowanej chęci ujednoczenia materii, zachowana została dysproporcja w zastosowaniu odpowiedzialności za naruszenie zakazów antykorupcyjnych. W stosunku do posłów i senatorów naruszenie takie uznane jest za przewinienie dyscyplinarne, co oznacza możliwość zwrócenia posłowi uwagi, udzielenia upomnienia lub nagany. Za to samo przewinienie radny, wójt, burmistrz i prezydent miasta tracą mandat. W uzasadnieniu nie wyjaśnia się, czym motywowana jest tak ogromna różnica w proponowanych karach. Czy w opinii proponujących te rozwiązania złamanie przepisów antykorupcyjnych przez radnego gminnego byłoby wielokrotnie bardziej szkodliwe niż przez posła?

Tam, gdzie przewiduje się obligatoryjne odwołanie ze stanowiska (pkt 7.7.1. ppkt 11) lub utratę licencji przez syndyka (pkt 7.7.1. ppkt 13), należy doprecyzować w jakim terminie i w jakim trybie uprawnione organy powinny podjąć stosowne czynności;

d) wskazania, z jednej strony, iż oświadczenia majątkowe (pkt 5.8.3.1) są jawne, a z drugiej, że nie stanowią informacji publicznej w rozumieniu ustawy o dostępie do informacji publicznej. W żadnym razie nie można uznać za konstytucyjny przepis ustawy wykluczający zakres informacji podlegający udostępnianiu zgodnie z artykułem 61 Konstytucji. Odwołanie do Ustawy o dostępie do informacji publicznej jest o tyle błędne, iż ustawa nie wskazuje zakresu informacji publicznych, a jedynie powtarza konstytucyjne prawo do informacji. Propozycja ta jest ponadto sprzeczna z punktem 5.8.3.5., który mówi, iż oświadczenia „zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami powinny nadal być publikowane na stronach BIP”

Członkowie Antykorupcyjnej Koalicji Organizacji Pozarządowych:

Centrum Edukacji Obywatelskiej, Fundacja Komunikacji Społecznej, Helsińska Fundacja Praw Człowieka, Program Przeciw Korupcji Fundacji im. Stefana Batorego, Stowarzyszenie Liderów Lokalnych Grup Obywatelskich, Stowarzyszenie Szkoła Liderów; www.akop.pl

[Zobacz Oświadczenie na stronie AKOP](#)

